

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย ใช้การวิจัยเชิงบูรณาการระหว่าง วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และ
เชิงคุณภาพ คือ การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการสัมภาษณ์ในเชิงคุณภาพ รายละเอียด
วิธีการดำเนินงานวิจัย จะแบ่งเป็น 2 หัวข้อหลัก คือ

3.1 การวิจัยเชิงสำรวจ

3.2 การสัมภาษณ์ในเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงสำรวจ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่เป็นเป้าหมายการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตอำเภอสอยดาว
จังหวัดจันทบุรี รวม 5 ตำบลที่มีแรงงานต่างด้าวอาศัยอยู่ในพื้นที่ ได้แก่ ตำบลปะตง ตำบลทรายขาว
ตำบลทุ่งขนาน ตำบลสะตอน ตำบลทับช้าง ซึ่งมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนทั้งสิ้น 26,572 คน

การกำหนดขนาดตัวอย่าง (Sample Size) จะใช้สูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane)
คำนวณขนาดของตัวอย่างที่เหมาะสมดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม (Sampling error)

ความคลาดเคลื่อนมากที่สุดที่ยอมรับได้ = + 5%

ความเชื่อมั่นในการสุ่มน้อยที่สุดที่ยอมรับได้ คือ ความเชื่อมั่นในการสุ่ม 95 %

$$\begin{aligned}\text{แทนค่า } n &= \frac{26,572}{1 + 26,572(0.05)^2} \\ &= \frac{26,572}{1 + 26,572(0.0025)} \\ &= \frac{26,572}{1 + 66.43}\end{aligned}$$

$$= \frac{26,572}{67.43}$$

$$= 394$$

ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 394 คน

ส่วนเทคนิคการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Technique) จะใช้การสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-stage Sampling) คือ ขั้นแรกใช้การสุ่มแบบสัดส่วน (Proportional Random Sampling) และขั้นที่สองใช้การสุ่มเชิงระบบ (Systematic Random Sampling) ดังนี้

1. การสุ่มแบบสัดส่วน (Proportional Random Sampling)

ในการสุ่มแบบสัดส่วนจะพิจารณาสัดส่วนของตัวอย่างจำแนกตามตำบล ในอำเภอ สอยดาว จังหวัดจันทบุรี โดยได้ผลการสุ่มเป็นดังนี้

$$\text{สูตร} = \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละตำบล}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ตาราง 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ชื่อตำบล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. ปะตง	6,495	96
2. ทราขาว	6,722	100
3. หุ่งขนาน	5,854	87
4. สะตอน	3,984	59
5. ทับช้าง	3,517	52
รวม	26,572	394

ส่วนการสุ่มเชิงระบบจะพิจารณาจากลำดับรายชื่อของประชากรที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง ในแต่ละชุมชน โดยแบ่งออกเป็นในช่วงเท่า ดังนี้

2. การสุ่มเชิงระบบ (Systematic Random Sampling)

$$\text{สูตร} \quad I = \frac{N}{n}$$

$$\begin{aligned}
 I &= \text{ช่วงของการสุ่ม} \\
 N &= \text{จำนวนประชากรทั้งหมด} \\
 n &= \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{แทนค่า} \quad I &= \frac{26,572}{394} \\
 I &= 67.4416 \approx 67
 \end{aligned}$$

สรุปการสุ่มเชิงระบบจะพิจารณาจากลำดับรายชื่อของประชากรผู้ที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในแต่ละตำบลโดยแบ่งออกเป็นในช่วงเท่า ดังนี้ ลำดับที่ 1,68,135,202.....

ผู้วิจัยจะเก็บแบบสอบถามแบบง่าย (Simple Sampling) ทั้งนี้ ในการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามตาราง 1 นั้น จะดำเนินการแจกแบบสอบถามให้แก่ประชาชนในบริเวณแหล่งชุมชนในตำบล หมู่บ้าน ที่มีแรงงานต่างด้าวอาศัยอยู่ ได้แก่ ตำบลปะตง ตำบลทับช้าง ตำบลทุ่งขนาน ตำบลทรายขาว ตำบลสะตอน โดยการแจกแบบสอบถามนั้นเราจะเจาะจงไปยังหมู่บ้าน ตำบลที่มีแรงงานต่างด้าวอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเราจะสอบถามนายจ้าง และประชาชนในบริเวณใกล้เคียงที่มีแรงงานต่างด้าวอาศัยอยู่ และสุดท้ายได้แก่การเลือกกลุ่มตัวอย่างในลักษณะการบังเอิญพบด้วยการสอบถามเมื่อพบผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง จากนั้นขอให้ตอบแบบสอบถามและรับแบบสอบถามคืนกลับมาทันทีที่ตอบแบบสอบถามเสร็จ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

การสร้างเครื่องมือวิจัย การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือในการศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องความเที่ยงตรงตามโครงสร้างเนื้อหาครอบคลุมเนื้อหาและความถูกต้องเหมาะสมของภาษา

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่เที่ยงตรงและมีความสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 5 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้สัมภาษณ์กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

องค์ประกอบของเครื่องมือวิจัย ประกอบด้วยเนื้อหาสรุปดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปลักษณะแบบปลายปิด (Close - end) และเลือกตอบ (Check - list) ได้แก่ เพศ สถานภาพ จำนวนบุตร ตำบล การศึกษา อาชีพ และลักษณะแบบปลายเปิด (Open - end) ได้แก่ อายุ รายได้ต่อปี และระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด (Close - end) และเลือกตอบ (Check - list) เกี่ยวกับผลกระทบแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี โดยใช้คำถามปลายปิดทั้ง 4 ด้าน 40 ข้อ

1. ด้านสังคม
2. ด้านสาธารณสุข
3. ด้านความมั่นคง
4. ด้านเศรษฐกิจ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายเปิด (Open - ended) เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี โดยใช้คำถามปลายเปิด

การทดสอบเครื่องมือจะใช้การทดสอบความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) ดังนี้

1. การทดสอบความตรง จะใช้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิจัย และหัวข้อวิจัยจำนวน 3 คน คือ
 - 1.1 ดร.ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย
 - 1.2 ดร.โอฬาร ถิ่นบางเตียว ผู้เชี่ยวชาญด้านชุมชนท้องถิ่น
 - 1.3 รองศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) เมื่อได้แบบสอบถามที่มีความหมายเชิงเนื้อหาเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีความคิดเห็นและมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หลังจากนั้นนำค่าคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เท่ากับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ตัวแปรส่วนบุคคล (ตัวแปรต้น) จะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา คือ โดยการนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) คำนวณเป็นค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางความเรียง

2. การวิเคราะห์ตัวแปรตามจะใช้ค่าสถิติพรรณนาโดยนำเสนอในรูปแบบของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้เป็นสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย สำหรับการวัดระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ สร้างขึ้นตามลักษณะการสร้างแบบวัดทัศนคติที่เรียกว่า (Likert Scale) โดยมีตัวเลือกแบบตอบ 5 ระดับ โดยในแต่ละระดับกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์ให้ค่าแบบคำถามเชิงบวก	ระดับคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1
เกณฑ์ให้ค่าแบบคำถามเชิงลบ	ระดับคะแนน
น้อยที่สุด	1
น้อย	2
ปานกลาง	3
มาก	4
มากที่สุด	5

ในการตีความค่าเฉลี่ยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การตีความ
คะแนนระหว่าง 4.50 - 5.00	ระดับมากที่สุด
คะแนนระหว่าง 3.50 - 4.49	ระดับมาก
คะแนนระหว่าง 2.50 - 3.49	ระดับปานกลาง
คะแนนระหว่าง 1.50 - 2.49	ระดับน้อย
คะแนนระหว่าง 1.00 - 1.49	ระดับน้อยที่สุด

การวิจัยในเชิงคุณภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้วิธีการวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร เอกสารที่จะใช้ในการวิจัยนี้จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 เอกสารชั้นต้น (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ เอกสารประกอบการประชุม หรือข้อมูลดิบที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ เป็นต้น

1.2 เอกสารชั้นรอง (Secondary Data) เป็นเอกสารที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ คือ ข้อมูลทางกายภาพของพื้นที่และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นแผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้ง ข้อมูลจำนวนประชากร จำนวนแรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมายจากสำนักงานแรงงานจังหวัดจันทบุรี ข้อมูลคดีความที่เกิดขึ้นจากแรงงานต่าง โดยแหล่งข้อมูลดังกล่าว ได้แก่ เอกสารทางราชการ หนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. การสัมภาษณ์ วิธีการสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured or Guided Interview) โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นเครื่องมือในรูปแบบต่าง ๆ คือ

การสัมภาษณ์ประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่า (Oral History) เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการหรือไม่มีโครงสร้าง (Informal or Unstructured Interview) คือ มีเพียงคำถามวิจัยเป็นแนวสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ในที่นี้จะกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้ที่รู้เรื่องเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวเป็นอย่างดี โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key - informants) ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่มีแรงงานต่างด้าว

กลุ่มที่ 2 นายจ้างที่จ้างแรงงานต่างด้าว

การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลในที่นี่จะใช้รูปแบบ ดังนี้

1. การตรวจสอบการสัมภาษณ์โดยใช้แหล่งข้อมูลที่ต่างกันระหว่างเอกสารและการสัมภาษณ์แบบประวัติศาสตร์บอกเล่า โดยผู้ให้สัมภาษณ์จะถ่ายทอดความรู้สึกที่แท้จริงเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาในอำเภอสอยดาว ซึ่งสามารถนำมาเป็นการตรวจสอบข้อมูลระหว่างเอกสารและข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์แบบประวัติศาสตร์บอกเล่าได้ว่าตรงกันหรือมีข้อแตกต่างกันแต่ประการใด

2. การตรวจสอบโดยใช้ผู้สัมภาษณ์ที่มีจุดยืนต่างกัน ในการวิจัยนี้จะใช้ผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีจุดยืนต่างกัน เช่น กลุ่มผู้ประกอบการเรือประมง นักวิชาการแรงงาน เจ้าหน้าที่ตำรวจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จะใช้การตีความข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อเพิ่มเติมคำอธิบายตารางจากการสำรวจให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล จากนั้นทำการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลแต่ละประเด็นหลัก และสรุปข้อค้นพบที่ได้จากการสัมภาษณ์และข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร